

Quickscan

Project Stationsplein Etten-Leur

In het kader van de Wet natuurbescherming

Tekst, foto's en samenstelling	E.W.A. Michels
In opdracht van	Alwel
Naam opdrachtgever	Mw. M. Keyzer
Rapportnummer	2018_130114-02_01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	3-september-2018
Aantal pagina's	18
Wijze van citeren	Michels, E.W.A., 2018, Quickscan Alwel, Stationsplein, Etten-Leur. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2018_130114-02-01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur

INHOUD

1.	Inleiding en samenvatting	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Samenvatting	5
2.	Beschrijving van het projectgebied	6
2.1	Ligging en omgeving	6
2.2	Huidige situatie	7
2.2.1	bebouwing	7
2.2.2	Groene elementen	7
2.2.3	Ecologische potenties	7
3.	Wettelijk kader	8
3.1	De Wet Natuurbescherming	8
3.2	Gebiedsbescherming	9
4.	Werkwijze en onderzoeksinspanning.	11
4.1	Zoogdieren	11
4.2	Vogels	12
4.3	Vaatplanten	13
4.4	Reptielen	13
4.5	Amfibieën	14
4.6	Vissen	14
4.7	Insecten	15
5.	Resultaten	16
5.1	Zoogdieren	16
5.2	Vogels	17
5.3	Vaatplanten	18
5.4	Reptielen	18
5.5	Amfibieën	19
5.6	Vissen	19
5.7	Insecten	20
6.	Conclusies en aanbevelingen	21
6.1	Potenties	21
6.2	Mogelijke effecten	21
6.3	vervolgtraject	21

Geraadpleegde bronnen.....	22
Bijlage 1 Jaarrond beschermde vogels	23
Bijlage 2 Quickscanhulp	24

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

1.1 Aanleiding

Woonstichting Alwel (hierna Alwel) heeft Ecodat verzocht een quickscan uit te voeren in het projectgebied. Zulks in het kader van de sloop van het kantorencomplex gelegen aan Stationsplein 21 t/m 25 te Etten-Leur.

De quickscan flora en fauna heeft als doel het inschatten of er op de onderzoekslocatie flora- en faunasoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Wet Natuurbescherming een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van het Nationaal NatuurNetwerk (NNN, voorheen EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke beschermde soorten flora en fauna komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde soorten?
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Samenvatting

Middels de geplande ingreep zullen er mogelijk negatieve effecten kunnen ontstaan voor diverse soorten vleermuizen. Het pand kent mogelijk verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of paarverblijfplaatsen). De bomen dienen mogelijk als lijnvormig element voor vliegroutes en zijn wellicht foerageergelegenheid voor vleermuizen.

Andere beschermde soorten zijn niet te verwachten in het projectgebied en derhalve zijn voor deze soorten dan ook geen negatieve effecten te verwachten.

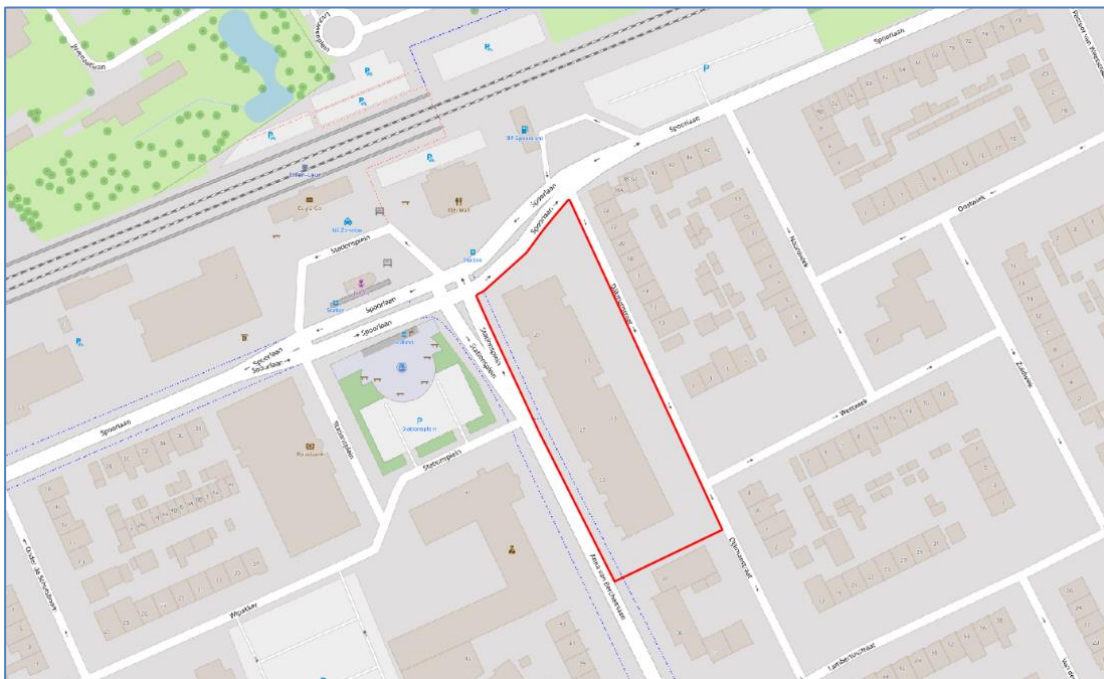
Omdat er negatieve effecten te verwachten zijn voor flora en/of fauna, zal er een aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijk aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergelegenheid en vliegroutes van vleermuizen, als mede op de mogelijke effecten op deze bij doorgang van de ingreep, noodzakelijk zijn.

2. BESCHRIJVING VAN HET PROJECTGEBIED

2.1 Ligging en omgeving

Het projectgebied ligt aan Stationsstraat 21 t/m 25, gemeente Etten-Leur.

Figuur 1: projectgebied

2.2 HUIDIGE SITUATIE

2.2.1 BEBOUWING

Op het terrein kent een tweetal geschakelde kantoorpanden van twee verdiepingen. De voor en achterkant zijn met metalen damwandprofielen bekleed. De zijgevels kennen een steens muur. Het dak bestaat uit shingles van bitumen dakleer.

Figuur 2: vooraanzicht

Figuur 3: zijaanzicht

2.2.2 GROENE ELEMENTEN

bomen: Zowel aan de voor als aan de achterzijde zijn staan enkele laanbomen welke ten behoeve van de sloop gekapt zullen worden.

2.2.3 ECOLOGISCHE POTENTIES

Het projectgebied bestaat uit een geschakelde kantoorcomplex en twee rijen bomen. De aanwezige bebouwing is opgetrokken uit baksteen (met spouw), de voor- en achtergevel is bekleed met damwandprofielen van metaal. Het pand is voorzien van een schuin dak, bekleed met bitumen shingles. Het aanbod aan biotopen (leefgebieden) is beperkt. Er is geschikt leefgebied aanwezig voor vleermuizen en cultuurvogels.

3. WETTELIJK KADER

3.1 DE WET NATUURBESCHERMING

De Wet Natuurbescherming bevat de voormalige wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Wet natuurbescherming. De Wet Natuurbescherming beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende diersoorten. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving (dus niet alleen de beschermde).

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden.

Vrijstelling binnen provincie Noord-Brabant

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Noord-Brabant worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat. Deze soorten worden daarom in voorliggende rapportage buiten beschouwing gelaten.

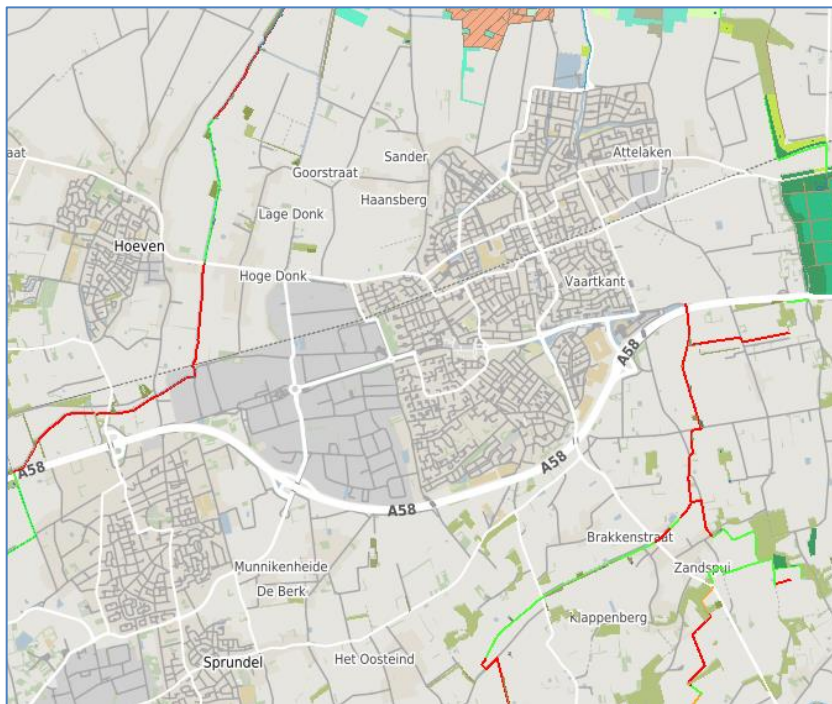
Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is veelal te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting-

Nationaal Natuurnetwerk (NNN, in de wet EHS)

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk. De ligging van gebieden die onderdeel uitmaken van NNN zijn in het navolgende figuur (5) weergegeven. Met de voorgenomen planontwikkeling is er geen sprake van directe vernietiging van het NNN. Van negatieve uitstralingseffecten door geluid, licht en verdroging op het Nationaal Natuur Netwerk is geen sprake.

Figuur 5: Provinciale NNN (groen of rood).

4. WERKWIJZE EN ONDERZOEKSINSPANNING.

4.1 ZOOGDIEREN

Bureaustudie

In de Quickscanhulp worden alle categorie 1 en 2-soorten benoemd, dus ook de soorten waarvoor door de provincie Noord-Brabant vrijstellingen is verleend. Deze soorten waarvoor vrijstelling is verleend betreffen onder andere de bosmuis, dwergmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, vos etc. Volgens de Quickscanhulp komen de volgende soorten voor op korte afstand van het projectgebied waarvoor geen provinciale vrijstelling is verleend:

- Boomarter
- Bunzing
- Das
- Eekhoorn
- Hermelijn
- Steenarter
- Waterspitsmuis
- Wezel
- Baardvleermuis
- Franjestaart
- Gewone dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger
- Meervleermuis
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

Voor alle soorten geldt dat zij binnen een afstand van 1 tot 5 km (vleermuizen tot 10 km) waargenomen zijn en derhalve op de lijst van Quickscanhulp te zien zijn.

Veldwerk

Gedurende het veldbezoek is grondig gezocht naar sporen zoals uitwerpselen, vraatsporen zoals afgebeten veren of loopsporen van bijvoorbeeld marterachtigen. Deze zijn niet aangetroffen. Verwacht wordt dat enkele soorten waarvoor door de provincie Noord-Brabant vrijstellingen is verleend zoals egel, haas, konijn en aantal muizensoorten, in het projectgebied aanwezig zijn.

Vleermuizen kennen verschillende soorten gebiedsfuncties (wijze waarop het projectgebied gebruikt kan worden). Het gebiedsgebruik van een vleermuis(soort) wordt daarbij onderverdeeld in verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Het veldwerk bestond uit het, ter plaatse, inschatten of er potentiële verblijfplaatsen (zoals gevelbetimmering, dakbekleding, daktrimmen, hollen, scheuren in oksel van takken, losse boombast, etc.) aanwezig zijn, of er mogelijkheden zijn voor de aanwezigheid van vliegroutes (zoals ononderbroken lijnvormige elementen) en of er mogelijkheden zijn voor de aanwezigheid van foerageergebieden (zoals beplantingen).

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.2 VOGELS

Jaarrond beschermde soorten

Het onderzoek naar vogels heeft zich gericht op potenties voor de aanwezigheid van nesten van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. Volgens de Quicksanhulp komen de volgende soorten voor op korte afstand van het projectgebied:

- Boomvalk
- Buizerd
- Gierzwaluw
- Grote gele kwikstaart
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Ooievaar
- Ransuil
- Roek
- Slechtvalk
- Sperwer
- Steenuil
- Wespendif

Bureaustudie

Alvorens het onderzoek ter plaatse op te starten is er een vooronderzoek gedaan om vast te stellen van welke soorten de aanwezigheid bekend is in de omgeving van het projectgebied. Hierbij is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en waarneming.nl.

Veldwerk

Het veldwerk bestond uit het, ter plaatse, inschatten of er potentiële nestplaatsen van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is in het projectgebied aanwezig zijn.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.3 VAATPLANTEN

Bureaustudie

Alvorens het onderzoek ter plaatse op te starten is er een vooronderzoek gedaan om vast te stellen van welke soorten de aanwezigheid bekend is in de omgeving van het projectgebied. Hierbij is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en waarneming.nl. Volgens de Quickscanhulp komen de volgende soorten voor op korte afstand van het projectgebied:

- Dreps
- Drijvende waterweegbree
- Knolspirea
- Muurbloem
- Kluwenklokje
- Muurbloem
- Naakte lathyrus
- Schubvaren
- Wilde ridderspoor

Veldwerk

Het veldwerk bestond uit het, ter plaatse, inschatten of er potentiële groeiplaatsen voor beschermde flora in het projectgebied aanwezig zijn.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.4 REPTIELEN

Bureaustudie

De meeste reptielen houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden.

Alvorens het onderzoek ter plaatse op te starten is er een vooronderzoek gedaan om vast te stellen van welke soorten de aanwezigheid bekend is in de omgeving van het projectgebied. Hierbij is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en waarneming.nl. Volgens de Quickscanhulp komen de volgende soorten voor op korte afstand van het projectgebied:

- Levendbarende hagedis
- Gladde slang

Veldwerk

In het terrein is gekeken naar de geschiktheid van de biotoop.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.5 AMFIBIEËN

Bureaustudie

In de Quickscanhulp worden alle categorie 2-soorten benoemd, dus ook de soorten waarvoor door de provincie Noord-Brabant vrijstellingen is verleend. Deze soorten waarvoor vrijstelling is verleend betreffen onder andere de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De volgende soorten, welke voorkomen op een afstand van 0 tot 1 km van het projectgebied, waarvoor geen vrijstelling is verleend, zijn volgens de QuickScanhulp in de nabijheid:

- Alpenwatersalamander
- Heikikker
- Kamsalamander
- Poelkikker
- Vinpootsalamander

Veldwerk

In het terrein is gekeken naar de geschiktheid van de biotoop.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.6 VISSSEN

Bureaustudie

Binnen één kilometer in de omgeving van het projectgebied zijn er bij de Quickscanhulp zijn waarnemingen van de grote modderkruiper bekend.

Veldwerk

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor er geen sprake is van het aantasten van beschermde vissoorten.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

4.7 INSECTEN

Bureaustudie

Conform de Quickscanhulp komt er een drietal beschermde insectensoorten voor op een afstand van 1 tot 5 km van het projectgebied.

- Bosbeekjuffer
- Gevlekte witsnuitlibel
- Grote vos

Uit de verdere literatuurstudie is het niet aannemelijk dat er in het projectgebied beschermde ongewervelde voorkomen.

Veldwerk

In het terrein is gekeken naar de geschiktheid van de biotoop.

Het onderzoek heeft op 29 augustus 2018 plaatsgevonden.

5. RESULTATEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijkheid van beschermde soorten die volgens het bureauonderzoek aanwezig zouden kunnen zijn.

5.1 ZOOGDIEREN

Bureaustudie

Uit de bureaustudie kwam naar voren dat de volgende soorten in en rond het projectgebied mogelijk aanwezig zijn:

- Boommarter
- Bunzing
- Das
- Eekhoorn
- Hermelijn
- Steenmarter
- Waterspitsmuis
- Wezel
- Baardvleermuis
- Franjestaart
- Gewone dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger
- Meervleermuis
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

Veldonderzoek

Vleermuizen

In het kantorencomplex zijn voor vleermuizen bereikbare ruimte aanwezig die mogelijk dienst zouden kunnen doen als verblijfplaats. Hiermee is er in het projectgebied een reële kans op verblijfplaatsen van individuele vleermuizen (paar- en zomerverblijfplaatsen) als wel op de aanwezigheid van kolonies (zomer- en kraamverblijfplaatsen).

De bomen zijn niet geschikt voor boombewonende vleermuizen, daar zij geen onderdeel uitmaken van een aaneengesloten stuk bos. Wel kunnen deze dienstdoen als foerageergelegenheid en als onderdeel van een vliegroute.

Overige zoogdieren

Alle overige hiervoor vermelde zoogdieren verlangen andere voorwaarden aan een verblijf dan er in het projectgebied voorhanden is. In het projectgebied is geen geschikt leefgebied voor deze zoogdieren aanwezig. Bovengenoemde soorten zijn niet aangetroffen in het projectgebied. Gezien de terreingesteldheid van het projectgebied en het gebruik is niet te verwachten dat het projectgebied een cruciale rol vervult voor deze soorten.

Advies

Vaste verblijfplaatsen en foerageergebieden van vleermuizen zijn strikt beschermd door de Wet Natuurbescherming. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen kan op voorhand niet uitgesloten worden. Tevens kan het projectgebied dienst doen als foerageergelegenheid en vormen de bomen een lijnvormig element dat wellicht dienst doet als onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen.

Er zijn geen mogelijkheden voor de overige zoogdieren om te verblijven en deze kunnen derhalve uitgesloten worden.

Omdat er mogelijk verblijfplaatsen, foerageergelegenheid en vliegroutes aanwezig zijn, dient er een nader onderzoek naar de daadwerkelijke aanwezigheid van deze functies uitgevoerd te worden.

5.2 VOGELS

Bureaustudie

Het onderzoek richt zich met name naar de mogelijke aanwezigheid van nesten van broedvogels waarvan het nest het gehele jaar is beschermd. Op grond van de bureaustudie zijn er geen nestgelegenheden te verwachten van broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (zie bijlage 2) en die gebruik maken van vergelijkbare biotopen als het projectgebied huisvest.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek werd duidelijk dat in het projectgebied geen nestgelegenheden voor vogels waarvan het nest een jaarrond beschermde status heeft, aanwezig is.

Advies

Omdat er beschermde soorten niet te verwachten zijn is verdere actie niet noodzakelijk.

Wel dient er rekening gehouden te worden met de zorgplicht en zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Hierbij de kanttekening dat het broedseizoen vandaag de dag door kan lopen tot half september.

5.3 VAATPLANTEN

Bureaustudie

Uit de bureaustudie kwam naar voren dat er in de direct omgeving een soort aanwezig zouden kunnen zijn;

- Dreps
- Drijvende waterweegbree
- Knolspirea
- Muurbloem
- Kluwenklokje
- Muurbloem
- Naakte lathyrus
- Schubvaren
- Wilde ridderspoor

Veldonderzoek

Het veldwerk maakte duidelijk dat geen van de beschermde soorten (flora) op het projectgebied aanwezig zal zijn. Beschermde flora heeft doorgaans unieke standplaatsfactoren nodig om tot bloei te komen. Deze zijn naar verwachting niet aanwezig.

Advies

Omdat er geen beschermde soorten te verwachten zijn, kan volstaan worden met de zorgplicht.

5.4 REPTIELEN

Bureaustudie

Uit het vooronderzoek is duidelijk geworden dat er in de directe omgeving gladde slang en levendbarende hagedissen zijn waargenomen.

Veldonderzoek

In het projectgebied zelf is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Reptielen zijn niet aangetroffen in het projectgebied. Gezien de terreingesteldheid van het projectgebied en het gebruik is niet te verwachten dat het projectgebied een cruciale rol vervult voor reptielen.

Advies

Omdat er geen beschermde soorten te verwachten zijn, kan volstaan worden met de zorgplicht.

5.5 AMFIBIEËN

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat er mogelijk beschermde amfibieën aanwezig zouden kunnen zijn in de directe omgeving van het projectgebied;

- Alpenwatersalamander
- Heikikker
- Kamsalamander
- Poelkikker
- Vinpootsalamander

Veldonderzoek

Het projectgebied vormt een zeer marginaal leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën. Algemeen voorkomende amfibieën zijn licht beschermd. Strikt beschermde amfibiesoorten eisen echter een veel specifiek en stabiel leefgebied dan in het projectgebied aanwezig is. De zwaardere beschermde soorten zijn niet te verwachten.

Voor algemeen voorkomende amfibiesoorten als gewone pad en de bruine kikker geldt een vrijstelling in de provincie Noord Brabant. Negatieve effecten zijn niet te verwachten op de beschermde amfibiesoorten.

Advies

Omdat er geen beschermde soorten te verwachten zijn kan volstaan worden met de zorgplicht.

5.6 VISSEN

Bureaustudie

Binnen één kilometer in de omgeving van het projectgebied zijn er bij de Quicksanhulp waarnemingen van de grote modderkruiper bekend.

Veldonderzoek

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor er geen sprake is van het aantasten van beschermde vissoorten.

Advies

Omdat er geen beschermde soorten te verwachten zijn, kan volstaan worden met de zorgplicht.

5.7 INSECTEN

Bureaustudie

Conform de Quickscaanhulp komt de bosbeekjuffer, de gevlekte witsnuitlibel en de grote vos op een afstand van 0 tot 5 km van het projectgebied voor. Uit de verdere literatuurstudie is het niet aannemelijk dat er in het projectgebied beschermde ongewervelde voorkomen.

Veldonderzoek

De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat. Deze habitats liggen niet in het projectgebied. Hierdoor is het niet aannemelijk dat er in het projectgebied beschermde ongewervelde voorkomen.

Advies

Omdat er geen beschermde soorten te verwachten zijn, kan volstaan worden met de zorgplicht.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 POTENTIES

Het projectgebied bestaat uit een kantorencomplex en een tweetal rijen met laanbomen. De potenties voor beschermde natuurwaarden beperken zich tot vleermuizen.

6.2 MOGELIJKE EFFECTEN

Middels de geplande ingreep zullen er mogelijk negatieve effecten kunnen ontstaan voor diverse soorten vleermuizen. Het pand kent mogelijk verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of paarverblijfplaatsen). De bomen dienen mogelijk als lijnvormig element voor vliegroutes en zijn wellicht foerageergelegenheid voor vleermuizen.

Andere beschermde soorten zijn niet te verwachten in het projectgebied en derhalve zijn voor deze soorten dan ook geen negatieve effecten te verwachten.

6.3 VERVOLGTRAJECT

Omdat er negatieve effecten te verwachten zijn voor flora en/of fauna, zal er een aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijk aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergelegenheid en vliegroutes van vleermuizen, als mede op de mogelijke effecten op deze bij doorgang van de ingreep, noodzakelijk zijn.

GERAADPLEEDE BRONNEN

* Bronnen waarnaar in de rapportage niet specifiek is verwezen

- * *Dijk, A.J. van*, 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in Proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- * *Janssen, J.A.M. en J.H.J. Schaminée*, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- * *Schober, W*, 2001. Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden. Tirion Uitgevers, Baarn.
- * *Voute, A.M.*, 1991. Vleermuizen. Waanders uitgevers, Zwolle.
- * *Dietz, von Helversen & Nill*, 2007. Vleermuizen, alle soorten van Europa en noordwest Afrika, Tirion Uitgevers, Baarn.
- * *SOVON Vogelonderzoek Nederland*, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- * *Twisk, van Diepenbeek & J.P. Bekker*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV uitgeverij, Utrecht.
- * *Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierversamenwerking en*
- * *Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2012*, 24 februari 2012.
- * www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.
- * www.vleermuis.net. Het netwerk voor informatie over vleermuizen in Nederland. Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) van de Zoogdierversamenwerking VZZ, Arnhem.
- * *Floron*, 2011. Atlas van de Nederlandse flora, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- * <http://www.verspreidingsatlas.nl>
- * www.waarneming.nl

BIJLAGE 1 JAARROND BESCHERMDE VOGELS

Lijst met vogelsoorten waarvan de nestplaatsen jaarrond zijn beschermd, zoals opgesteld door het Ministerie van EL&I en geldend vanaf 26 augustus 2009:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespendif (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

BIJLAGE 2 QUICKSCANHULP

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bruine kikker	amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Bastaardkikker	amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Vinpootsalamander	amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Heikikker	amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Kamsalamander	amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Poelkikker	amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosbeekjuffer	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km
Knolspirea	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Muurbloem	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dreps	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Kluwenklokje	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Naakte lathyrus	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Schubvaren	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km

Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Tweekleurige bosspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
provinciale vrijstelling			
geen geschikt biotoop			
mogelijk aanwezig			

Aanvullend ecologisch onderzoek

Project Stationsplein 25 te Etten-Leur

In het kader van de Wet natuurbescherming

Tekst, foto's en samenstelling	E.W.A. Michels
In opdracht van	Alwel
Naam opdrachtgever	Mw. M. Keyzer
Rapportnummer	2018_130114-05_01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	26-09-2018
Aantal pagina's	14
Wijze van citeren	Michels, E.W.A., 2019, Aanvullend Onderzoek Alwel, Stationsplein, Etten-Leur. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2019_130114-05-01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Samenvatting Quicksan rapportage	3
1.2	Doelstelling.....	3
2	Projectgebied en omgeving.....	4
2.1	Bebouwing.....	4
2.2	Groene elementen	5
2.3	Ecologische potenties.....	5
3	Wettelijk kader	6
4.	Kaders en uitgangspunten.....	8
4.1	Het studiegebied	8
4.2	Onderzoeksmethodiek	8
4.3	Soorten	9
4.3.1	Vleermuizen.....	9
4.4	Volledigheid van het onderzoek.....	9
5	Resultaten	10
5.1	Vleermuizen	10
5.1.1	Vaste rust- en/of verblijfplaatsen.....	10
5.1.2	Foerageergebied.....	10
5.1.3	Vliegroutes.....	10
6	Ingreep	11
7	Effecten	12
7.1	Vleermuizen	12
7.2	Toetsing Wet natuurbescherming.....	12
8	Conclusie	13
8.	Gegevensbronnen	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Alwel heeft Ecodat verzocht een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren in het projectgebied. Dit in het kader van de sloop van het kantorencomplex gelegen aan Stationsplein 21 t/m 25 te Etten-Leur.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat een ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

In september 2018 heeft Ecodat BV een quickscan-rapportage opgeleverd met haar bevindingen. Onderhavige rapportage is een voortzetting van dit onderzoek en moet dan ook als zodanig gelezen worden. (*Michels, E.W.A., 2018, Quickscan Alwel, Stationsplein, Etten-Leur. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 2018_130114-02-01, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur*).

1.2 Samenvatting Quickscan rapportage

Middels de geplande ingreep zullen er mogelijk negatieve effecten kunnen ontstaan voor diverse soorten vleermuizen. Het pand kent mogelijk verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of paarverblijfplaatsen). De bomen dienen mogelijk als lijnvormig element voor vliegroutes en zijn wellicht foerageergelegenheid voor vleermuizen.

Andere beschermde soorten zijn niet te verwachten in het projectgebied en derhalve zijn voor deze soorten dan ook geen negatieve effecten te verwachten.

Omdat er negatieve effecten te verwachten zijn voor flora en/of fauna zal er een aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijk aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergelegenheid en vliegroutes van vleermuizen, alsmede op de mogelijke effecten op deze bij doorgang van de ingreep, noodzakelijk zijn.

1.2 Doelstelling

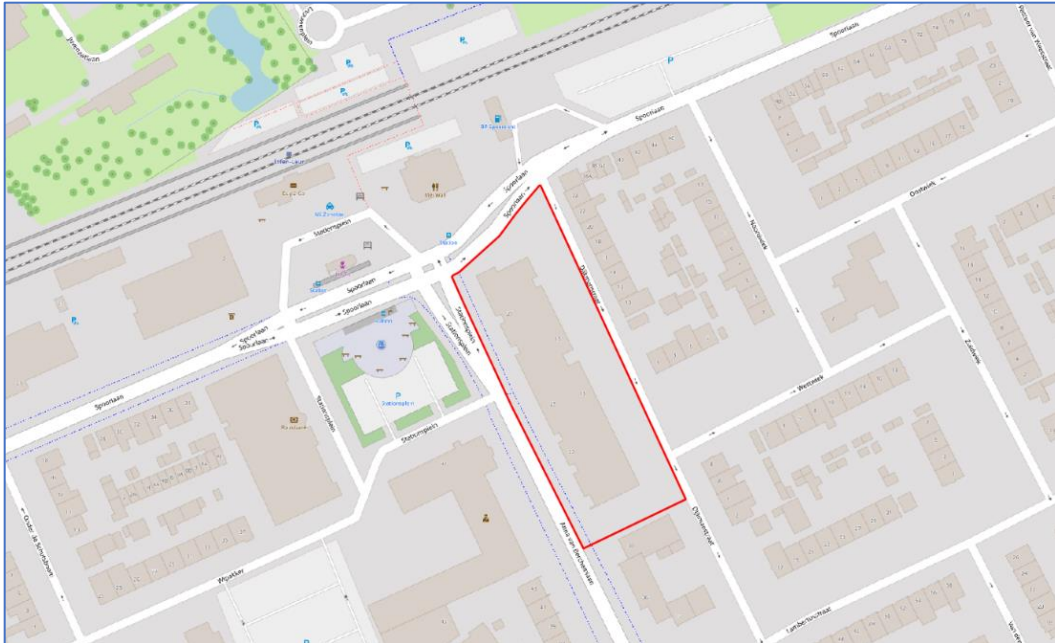
Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten beschermde flora en fauna komen er voor in het projectgebied?
- Welke soorten vleermuizen komen voor in het projectgebied?
- Welke functies heeft het projectgebied voor de aanwezige beschermde soorten?
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

Bij aanwezigheid van beschermde soorten wordt ingeschat wat mogelijk nadelige effecten zijn bij uitvoering van de plannen en hoe deze voorkomen of verkleind kunnen worden. Bij de beoordeling worden ook eventuele wettelijke verplichtingen meegenomen. Kan volstaan worden met het vermijden/beperken van negatieve effecten of is een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig? De aanpak van het beperken van negatieve effecten en/of de mitigatieopgave wordt ook in onderhavig rapport besproken.

2 Projectgebied en omgeving

Het projectgebied ligt aan Stationsstraat 21 t/m 25, gemeente Etten-Leur.

Figuur 1: projectgebied

Het projectgebied ligt midden in het stedelijk gebied. Voor het pand staan slechts enkele bomen .

2.1 Bebouwing

Op het terrein staat een tweetal geschakelde kantoorpanden van twee verdiepingen. De voor en achterkant zijn met metalen damwandprofielen bekleed. De zijgevels zijn een eensteensmuur. Het dak bestaat uit shingles van bitumen dakleer.

Figuur 2: vooraanzicht

Figuur 3: zij aanzicht

2.2 Groene elementen

Bomen: Zowel aan de voor- als aan de achterzijde zijn staan enkele laanbomen welke ten behoeve van de sloop gekapt zullen worden.

2.3 Ecologische potenties

Het projectgebied bestaat uit een geschakeld kantorencomplex en twee rijen bomen. De aanwezige bebouwing is opgetrokken uit baksteen (met spouw); de voor- en achtergevel zijn bekleed met damwandprofielen van metaal. Het pand is voorzien van een schuin dak, bekleed met bitumen shingles. Het aanbod aan biotopen (leefgebieden) is beperkt. Er is geschikt leefgebied aanwezig voor vleermuizen en cultuurvogels.

3 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming bevat de voormalige wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende diersoorten. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving (dus niet alleen de beschermde).

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden.

Vrijstelling binnen provincie Noord-Brabant

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Noord-Brabant worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat. Deze soorten worden daarom in voorliggende rapportage buiten beschouwing gelaten.

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is veelal te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (Noord-Brabant). De provincie toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

Gebiedsbescherming

Via de Wet natuurbescherming is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd (voormalige Natuurbeschermingswet 1998). De gebiedsbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen dusdanig negatief effect op de kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben, dat deze zich op de lange termijn niet kunnen handhaven. Voor projecten die een (significant) negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied is een vergunningaanvraag noodzakelijk. Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wet natuurbescherming kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

4. Kaders en uitgangspunten

4.1 Het studiegebied

Het plangebied is aan alle zijden begrensd door andere bebouwing.

4.2 Onderzoeksmethodiek

Onderstaande tabel geeft een compleet overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Datum	tijdstip	type onderzoek	weersomstandigheden
24-08-18	nacht	vleermuizen	15 °C, bewolkt, droog, 4,8 m/s
25-09-18	nacht	vleermuizen	10 °C, bewolkt, droog, 0,6 m/s
23-05-19	ochtend	vleermuizen	11 °C, zonnig, droog, 2,2 m/s
23-06-19	nacht	vleermuizen	21 °C, zonnig, droog, 3,3 m/s

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties. (de plaatsing van vallen voor overige zoogdieren zijn niet meegenomen in de bovenstaande tabel daar dit niet relevant is)

De inventarisaties zijn uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur. Tijdens vier veldbezoeken is de aanwezigheid van vleermuizen geïnventariseerd, op grond van geluid en zicht. Het plangebied en het omliggende gebied zijn tijdens de veldbezoeken meerdere keren doorkruist. Het plangebied is conform de eisen van het protocol voor wat betreft datumgrenzen, tussenperiodes en tijden, geïnventariseerd. Zodoende kan de aanwezigheid van vleermuizen met voldoende zekerheid worden aangetoond dan wel uitgesloten.

Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen. De inventarisaties werden postend en lopend uitgevoerd. Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, is een opname gemaakt met een extern opnameapparaat. Met behulp van het computerprogramma Batsound zijn deze opnamen nader geanalyseerd. Hierbij zijn de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

4.3 Soorten

4.3.1 Vleermuizen

De inventarisaties zijn zoveel mogelijk uitgevoerd volgens geldende protocollen en richtlijnen. Voor de onderzoeksmethode van vleermuizen is het vleermuisprotocol aangehouden (versie 2017). Dit is een door het Netwerk Groene Bureaus (NGB), de Zoogdiervereniging en het bevoegd gezag goedgekeurde methodiek voor vleermuisonderzoek.

Het vleermuisonderzoek geeft inzicht in de functie van de bebouwing (verblijfplaatsen) en de groenzones in het (vlieg- en/of foerageer)gebied. Vleermuizen kunnen op meerdere manieren gebruik maken van de bebouwing in verschillende perioden van het jaar. Er zijn daarom meerdere bezoeken uitgevoerd in de actieve periode van vleermuizen tussen april en september.

De volgende bezoeken zijn uitgevoerd:

- Twee avondbezoeken (rond middernacht) in de periode 15 augustus t/m eind september om paar- en winterverblijfplaatsen en vlieg- en foerageergebieden te onderzoeken met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen.
- Twee bezoeken (waarvan één voor zonsopkomst en één na zonsondergang) in de periode 15 mei t/m 15 juli om kraam- en zomerverblijfplaatsen en vlieg- en foerageergebieden te onderzoeken met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen.

4.4 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor de verschillende soorten beschikbare monitoringrichtlijnen. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn tijdens de veldbezoeken en dat ze op een ander tijdstip wel zichtbaar of aanwezig zijn. De steekproef is volgens de richtlijnen acceptabel; de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen onderzoeksmethode en de inspanning is hieraan ruimschoots gehoor gegeven.

5 Resultaten

5.1 Vleermuizen

5.1.1 Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Zomer- en kraamverblijfplaats

In de zomermaanden (mei – juli) zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (augustus – september) zijn binnen het plangebied geen paarverblijven van vleermuizen waargenomen. Ook zijn er in de directe omgeving van het plangebied geen roepende/baltsende vleermuizen aangetroffen.

5.1.2 Foerageergebied

Op de parkeerplaats aan de achterzijde van het complex/pand en nabij de ingang aan de voorzijde zijn gedurende het onderzoek meerdere keren jagende gewone dwergvleermuizen (steeds 1 ex. gelijktijdig) en een enkele keer jagende ruige dwergvleermuis (1 ex.) waargenomen.

Ook in de omgeving zijn op enkele locaties foeragerende vleermuizen waargenomen, zoals op de grote parkeerplaats voor het politiebureau en in de straten rond Westwiek. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving, kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is.

5.1.3 Vliegroutes

Tijdens het onderzoek zijn geen vleermuizen waargenomen die duidelijk gebruik maakten van een vliegroute. Er zijn dan ook geen aanwijzingen dat binnen het plangebied een vliegroute aanwezig is. Een keer is een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Deze soort vliegt op grotere hoogte en verplaatst zich zonder gebruik te maken van lijnvormige elementen. De waargenomen rosse vleermuis vertoonde dan ook geen binding met het plangebied.

6 Ingreep

Alwel is van plan om het voormalige Vierleeuwen-pand aan de Stationsplein 25 in Etten-Leur te slopen en op de vrijgekomen locatie nieuwbouw te realiseren. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- het slopen van het pand
- het uitgraven van funderingen
- nieuwbouw van woningen

7 Effecten

7.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen waargenomen. Het gebruik van het pand als winterverblijf van gewone dwergvleermuis is niet aannemelijk gezien het feit dat de klimatologische omstandigheden niet geschikt zijn.

Het plangebied wordt als foerageergebied gebruikt door gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Door het kleine aantal foeragerende dieren en de mogelijke alternatieven in de omgeving is het plangebied geen essentieel foerageergebied.

Gedurende het onderzoek zijn geen vliegroutes waargenomen. Essentiële vliegroutes worden daarom niet in het plangebied verwacht.

De sloop van de gebouwen heeft geen negatieve effecten op vleermuizen.

7.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Lokale gunstige staat van instandhouding

Door de voorgenomen ingreep verdwijnen er geen verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied dient niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Het is aannemelijk dat er in de directe omgeving voldoende alternatieven zijn om de beperkte foerageergelegenheid die het plangebied biedt voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op te vangen. Zodoende leiden de werkzaamheden niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de aanwezige soorten.

Verbodsbepalingen

Door de ingreep verdwijnen geen functies. Uit de effectbepaling blijkt dat negatieve effecten niet aan de orde zijn en is een overtreding van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

8 Conclusie

Algemeen

- Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2017 en uit de eisen uit het Kennisdocumenten voor de vleermuizen, zodat gesteld kan worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Resultaten

- In het plangebied zijn geen zomer-, kraam en/of paarverblijfplaatsen waargenomen.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het betreft een niet-essentieel foerageergebied op grond van het geringe aantal dieren en de aanwezigheid van voldoende alternatieve foerageerplekken.
- Gedurende het onderzoek zijn geen vliegroutes waargenomen. Het is waarschijnlijk dat in het plangebied geen essentiële vliegroutes aanwezig zijn.

Effecten

- De ingreep heeft geen negatieve effecten op vleermuizen.

Toetsing

- Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

8. Gegevensbronnen

* Bronnen waarnaar in de rapportage niet specifiek is verwezen

- * *Dijk, A.J. van, 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in Proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.*
- * *Janssen, J.A.M. en J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.*
- * *Schober, W, 2001. Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden. Tirion Uitgevers, Baarn.*
- * *Voute, A.M., 1991. Vleermuizen. Waanders uitgevers, Zwolle.*
- * *Dietz, von Helversen & Nill, 2007. Vleermuzien, alle soorten van Europa en noordwest Afrika, Tirion Uitgevers, Baarn.*
- * *SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.*
- * *Twisk, van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV uitgeverij, Utrecht.*
- * *Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en*
- * *Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012.*
- * *www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.*
- * *www.vleermuis.net. Het netwerk voor informatie over vleermuizen in Nederland. Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) van de Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.*
- * *Floron, 2011. Atlas van de Nederlandse flora, KNNV Uitgeverij, Utrecht.*
- * *<http://www.verspreidingsatlas.nl>*
- * *www.waarneming.nl*